

Проанализированы проблемы разработки виртуальных методических кабинетов и подготовки учителей к их использованию; уточнено компонентный состав информационной компетентности учителя на примере использования виртуального методического кабинета.

The problems of developing virtual teaching classrooms and training teachers to use; specified composition of information competence of the teacher to use the example of virtual methodological study.

УДК [37.01:011.895]:[377.121.2:655]
ББК 37.8Я73

О.П. Юденкова
м. Дніпропетровськ, Україна

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА УЧНІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Постановка проблеми. В умовах подолання кризових явищ і негативних тенденцій в економіці України відбуваються складні процеси культурно-освітньої, політичної та соціально-економічної трансформації суспільства, що суперечливо позначаються на підготовці висококваліфікованих робітників. Динамічні зміни у змісті й характері праці, активізація людського фактора при вирішенні складних соціально-економічних проблем вимагають перегляду усталених підходів до організації навчального процесу в професійно-технічних навчальних закладах. Йдеться фактично про необхідність створення системи підтримки та формування нових життєвих умінь, необхідних випускнику навчального закладу. Саме з цих причин, проблема пошуку нових теоретичних і методологічних рішень і наукових розробок у професійній освіті вимагає посиленої уваги до потреб економіки та виробництва галузей, що швидко і продуктивно розвиваються.

До пріоритетних нині цілей підготовки висококваліфікованих, професійно-мобільних фахівців для видавничо-поліграфічної галузі виробництва та соціальної інфраструктури належать завдання з дослідження умов, які б дозволили ліквідувати розрив між загальними цільовими установками та конкретними вимогами до їх підготовки, а також усунути протиріччя між необхідністю набуття фахівцем компетентності у підприємстві та фактичним пріоритетом вузько конкретних, «миттєвих» знань і вмінь для роботи у бізнесі [1, с.6].

На підготовку культурного, висококваліфікованого, мобільного професіонала для робіт у сучасних економічних умовах значний вплив має кадровий потенціал навчальних закладів. Цілісність і багатовимірність процесу освіти постійно вимагає від педагогічних працівників творчого пошуку нових форм і методів навчання, які б відповідали радикальним змінам у процесі підготовки висококваліфікованих робітників.

Таким чином, до найважливіших завдань підготовки кваліфікованих робітників належить пошук нових підходів до форм організації навчання.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить, що дослідженню проблеми форм навчання та форм організації навчання, їх умов ефективного використання, вільного володіння уміньми користування приділяється належна увага (С. Батишев, І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Радкевич, О. Щербак, Р. Гуревич, Н. Кудикіна, Н. Базилевич, Т. Дмитренко, В. Шарко та інші).

Запропоновано різні підходи до сутнісної диференціації «форм навчання». Виокремлюють, зокрема, загальні (індивідуальна, групова, фронтальна) та конкретні (урок, семінар, екскурсія, практичне заняття тощо) форми (І. Лернер, М. Скаткін, В. Дяченко); форми організації навчальної роботи (урок, семінарське заняття, факультативи) і фронтальні, групові та індивідуальні заняття в системі уроку (І. Огородніков); форми організації

навчання (урок, семінар, практикум, домашня робота тощо) і форми організації навчально-виховної роботи учнів на уроці (фронтальна, групова, індивідуальна) (Г. Шукіна).

Один із підходів, що дозволяє найбільш повно охопити всі складові категорії форм навчання, полягає в їх диференціації з урахуванням рівнів стійких характеристик процесу навчання, рівнів розгляду його сутності (Н. Голованова, Ю. Мальований, С. Смирнов)[3].

Форми навчання «Енциклопедія освіти» репрезентує як способи організації навчання. Форми навчання визначають, яким чином має бути організовано процес навчання, на відміну від методів, які відповідають на запитання, як навчати. Форми навчання зумовлюють, зокрема, часовий і організаційний режими навчання, місце його проведення, склад учнів, характер зовнішнього виявлення функцій учителя й учнів у процесі навчання, порядок спілкування (безпосереднє чи опосередковане) суб'єктів навчального процесу. У дидактиці поширене тлумачення форми як зовнішньої сторони організації навчального процесу, яка відображає характер взаємодії, взаємозв'язків його учасників [3, с.965].

У 2008 році опублікована монографія О. Новікова «Постіндустріальне суспільство», в якій пропонується принципово новий підхід до всієї організації навчально-виховного процесу в сучасних умовах. У підрозділі про форми навчання автор констатує, що подальше використання форм навчальної роботи буде зміщуватись у бік: розвитку різноманітних форм здобуття освіти (дистанційна освіта, екстернат та ін.); зміщенню акцентів на самонавчання, самовдосконалення, самостійну роботу учнів; раціонального поєднання предметного та модульного навчання; розвитку нетрадиційних форм навчальних занять, насамперед діалогових, інтерактивних. Із таким підходом автора не можна не погодитись [5, с.76].

Мета даної публікації – проаналізувати існуючий стан найбільш поширених форм організації навчання з акцентуванням уваги на науково-практичній конференції та окреслити перспективи подальшого їх впровадження. Для проведення такого аналізу необхідно уточнити зміст ключових понять: «форма навчання» та «форма організації навчання».

Завдання статті довести, що конференція як групова форма організації навчання сприяє формуванню мотивації на навчання (і ефективна на певних стадіях навчального процесу); плюралізму думок і дій, багатоваріантності пошукових операцій; сприяє розвитку індивідуального професійного мислення, вміння аналізувати та прогнозувати; активізувати самоосвіту всіх учасників (доповідачів, слухачів, педагогічних працівників); сприяє більш ефективній побудові професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Поняття «форма» використовується по відношенню до навчання в двох найпоширеніших варіантах: як форма навчання та як форма організації навчання.

Загальні форми навчання поділяються на індивідуальні, групові, фронтальні, колективні та ін. В основу розподілу загальних форм навчання покладені характеристики особливостей комунікативної взаємодії педагогічного працівника та учня, а також учнів одного з іншим [4, с.250].

Індивідуальна форма навчання характеризує взаємодію педагогічного працівника з одним учнем (репетиторство, стажування, консультування та ін.) [6, с.250]. Індивідуальна форма організації навчальної праці в професійно-технічних навчальних закладах характеризується тим, що учні виконують різні за змістом та цілями завдання. Індивідуальна форма використовується головним чином для індивідуальної роботи з «сильними» та «слабкими» учнями, які за темпами роботи та її результатами значно відрізняються [6, с.132]. У *групових формах* навчання учні працюють у групах, які створюються на різних основах [4, с.250].

Одним із підходів, що забезпечує цілісний зміст професійного навчання, який відповідав би сучасним вимогам виробництва, є врахування інтеграції теоретичної та практичної підготовки кваліфікованого робітника з виробничою діяльністю в конкретних умовах виробництва. На підставі цього, нам необхідно розглянути зміст поняття «форма організації виробничого навчання». У дидактиці виробничого навчання форми організації класифікуються за такими ознаками: характер організації навчального процесу; характер

взаємодії учнів [8, с.116]. Основною формою організації виробничого навчання в навчально-виробничих майстернях за характером організації навчального процесу є урок.

Найбільш поширеною в процесі підготовки висококваліфікованих робітників за характером взаємодії учнів у процесі навчання є бригадна форма, яка вимагає поділу навчальної групи на бригади, які виконують різні за характером навчально-виробничі завдання. Кількісний склад навчальних бригад визначається специфікою навчально-виробничих завдань, навчально-виробничою необхідністю бригадного навчання, наявністю обладнання, на якому навчаються учні і таке інше [6, с.132]. При вивченні і обробці трудових прийомів та операцій необхідність застосування бригадної форми організації виробничого навчання зазвичай обумовлена обмеженою кількістю навчально-виробничого обладнання. Так, при вивченні технології друкарської справи, спеціальність «друкар офсетного друку» - тема «Підготовка основних вузлів до друкування» завжди вивчається бригадно, так як в усіх ПТНЗ поліграфічного профілю обмежена кількість офсетних машин.

У професійно-технічних навчальних закладах поліграфічного профілю практикується переважно бригадна форма організації виробничого навчання в навчальних майстернях. Такі заняття проводяться після вивчення учнями основ професії – трудових прийомів і операцій, накопичення ними певного досвіду, тобто в процесі виконання робіт комплексного характеру. До цього часу майстер виробничого навчання має можливість сформувати єдиний учнівський колектив навчальної групи і розподілити його на мікро колективи – бригади, що позитивно впливає на цілісність і роботоздатність групи в цілому і є дуже важливим для організації навчально-виробничого процесу.

Розглядаючи традиційну в професійно-технічній освіті бригадну форму організації виробничого навчання, необхідно зупинитись на ролі та місці майстра виробничого навчання. Перехід на бригадну форму організації навчальної праці ускладнює керівництво навчальним процесом з боку майстра. При такій організації навчання йому необхідно одночасно здійснювати проведення інструктажів, технічне керівництво, контроль за виконанням учнями конкретних виробничих завдань в майстерні.

Наступним видом форми організації виробничого навчання є – *фронтальне*, яке розраховане на роботу педагогічного працівника одночасно з усією групою в єдиному темпі та з загальними завданнями. *Колективна форма* навчання відрізняється від фронтальної тим, що учні групи розглядаються як єдиний, цілісний колектив, який має своїх лідерів і певні особливості взаємодії. У *парному навчанні* основна взаємодія відбувається між двома учнями, які можуть обговорювати завдання, здійснювати взаємне навчання при взаємному контролі [4, с.250].

В. Краєвський, А. Хуторський у процесі професійної підготовки резюмують *форму організації навчання*, як обмежену часовими рамками конструкцію окремої ланки процесу навчання. До форм організації вони відносять наступні види занять: урок, лекція, семінар, конференція, екскурсія, практикум, факультативне заняття, екзамен [4, с.251]. Вони відіграють інтегруючу роль, оскільки включають у себе цілі, зміст, методи, засоби навчання, взаємозалежність педагогічного працівника та учня.

Отже, зробимо перший висновок, комбінуючи поєднання загальних і конкретних форм навчання, педагогічні працівники одержують різні системи форм навчання (класно-урочні, лекційно-семінарські, дистанційні та інші), що може вважатись локальними педагогічними інноваціями.

Необхідно зазначити, що групи та елементи даної класифікації не можуть бути логічно та педагогічно ізольованими. Так, лекція може увійти до стану занурення, а заняття можуть проводитись з тьюторами під час творчого тижня.

Проведені нами опитування й анкетування 70 майстрів виробничого навчання поліграфічних професійно-технічних навчальних закладів (Дніпропетровський центр ПТО з поліграфії та інформаційних технологій 30 чол., Київське вище поліграфічне училище – 10

чол., Ставропігійський професійний ліцей – 10 чол., Харківський професійний поліграфічний ліцей – 10 чол., Донецький професійний поліграфічний ліцей – 10 чол.) дали такі результати: 60 з них практикують у своїй діяльності групову бригадну форму організації уроків виробничого навчання; 10 із них практикують стажування в умовах реального виробництва.

Пояснити такий стан справ дозволяють висновки, одержані після опрацювання відповідей на інші питання анкети. Ось деякі з них: лише 7 – 10% орієнтуються в інноваційних виробничих технологіях; значна частина майстрів виробничого навчання (90%) не володіють інформацією про існуючі сучасні машини на поліграфічних підприємствах регіону, про інноваційні виробничі технології додрукарської та друкарської підготовки, обробні процеси. Водночас, у нових соціально-економічних умовах багато галузей виробництва, в тому числі й видавничо-поліграфічна, перейшли на широкую профільну підготовку з інтеграцією професій на основі суміжних профілів діяльності. В основі цих процесів – спільність принципів дії обладнання, машин і механізмів, інструментів, технологій і видів оброблювальних матеріалів. Зміст праці в інформаційних галузях діяльності потребує розвитку інтелектуальних і професійно значущих особистісних якостей. У такій ситуації при виборі форм, методів і засобів навчання значну роль відіграє суб'єктивізм майстра виробничого навчання.

Таким чином, зробимо другий висновок: педагогічні працівники професійно-технічних навчальних закладів поліграфічного профілю не готові до впровадження інноваційних виробничих технологій у процес підготовки висококваліфікованих робітників.

О. Стечкевич зазначає, що, користуючись неповним набором методів, важко домогтися гарних результатів, а відсутність інших методів компенсувати майстерністю й ентузіазмом майстра вдається не завжди [7, с.51].

Отже, вивчення та впровадження інноваційних виробничих технологій у процес підготовки кваліфікованих робітників поліграфічної галузі передбачає запровадження нових форм організації навчання; встановлення нового рівня відносин між його учасниками – учнем, педагогічним працівником, замовниками кадрів (соціальними партнерами). Вони повинні розвиватися разом, вміти працювати в команді, постійно самовдосконалюючись і передаючи один одному свій професійний досвід і тим самим змінювати якість навчального процесу.

Для розв'язання зазначеної проблеми пропонуємо: запровадити систему обов'язкового стажування майстрів виробничого навчання на сучасних поліграфічних підприємствах з метою вивчення, узагальнення, систематизації виробничих інновацій і створення на базі здобутої інформації банку технологічних даних для ПТНЗ поліграфічного профілю; розробити методичні посібники і рекомендації; програмні педагогічні засоби навчання щодо впровадження інноваційних виробничих технологій на уроках виробничого навчання, спецтехнології, матеріалознавства.

Розглянемо інший аспект професійної підготовки кваліфікованих робітників. Фундаментальний навчальний матеріал для підготовки фахівців видавничо-поліграфічного профілю має дві форми – реальну і знанієву. Для їх аналізу скористуємося роботою Ю. Жидецького «Теоретичні та методичні основи ступеневої професійної освіти фахівців поліграфічного профілю» [2, с.262].

Реальна форма відображається в обов'язкових для професійної діяльності об'єктах дійсності: книжково-журнальної, пакувальної, акцидентної продукції, текстах, поліграфічних матеріалах тощо; знанієва – в поняттях, категоріях, ідеях, гіпотезах, теоріях, правилах, нормах виготовлення та презентації друкарської продукції, в художніх принципах і культурних традиціях оформлення тощо.

Необхідність відбору й упровадження в навчальний процес підготовки висококваліфікованих робітників видавничо-поліграфічного профілю фундаментальних об'єктів, зумовлена тим, що вони сприймаються учнями як індивідуальні образи, що мають для кожного з них свій особистісний зміст. Саме для вирішення цього завдання

рекомендуємо використовувати учнівську науково-практичну конференцію, як сучасну форму організації навчання (для інтеграції знань з теоретичної та практичної підготовки).

Конференція наближує учнів до наукових форм діяльності. Учні мають можливість самостійно обрати тему доповіді, виконати незначні дослідження, підготуватись до виступів і презентувати свої напрацювання.

В. Краєвський та А. Хуторський зазначають, що конференції можуть проводитись у рамках одного класу чи навчального курсу, а також мати загальний характер. Різновидністю конференцій є симпозіум, на якому педагогічний працівник формує загальну проблему, а учні виступають зі своїми враженнями та пізнаннями з даної проблеми, попередньо підготувавши свої виступи письмово [4, с.257].

Згідно з методикою, учнів необхідно завчасно повідомити про майбутню конференцію, окремо зацікавленим учням пропонується на вибір обрати тему для повідомлення чи доповіді. Інші учні формують питання, готуються до обговорення. Доповідачі консультуються з викладачами, майстрами виробничого навчання та фахівцями з виробництва.

Конференції проводяться у заздалегідь встановлений час протягом 1 - 2 годин. У процесі проведення необхідно притримуватись регламенту. Зазвичай виступає декілька доповідачів. На виступи відводиться не більше 7 – 10 хвилин, після чого слухачі задають запитання доповідачам, можуть висловити свою точку зору та критичні зауваження. В кінці конференції вчитель-організатор підводить підсумки роботи, здійснює узагальнення з одержаної інформації, оцінює роботу доповідачів і найбільш активно, творчо виступаючих слухачів. Особливу увагу необхідно приділяти роботам, в яких доповідачі використовували здобуті особисті дані, а не тільки пропонувалась інформація з літературних джерел. Таких учасників рекомендується відзначити іменними сертифікатами, які потім можна враховувати в остаточному оцінюванні навчальної діяльності учнів за навчальний рік.

Конференції більш ефективні, ніж традиційне повторення та закріплення матеріалів на уроках, тому що їх при правильній технологічній послідовності організації та проведення участь у ній дає учням можливість вивчати та розрізняти різні точки зору, відстоювати свою позицію під час дискусії. Учніську науково-практичну конференцію рекомендується застосовувати на останніх курсах під час одержання кваліфікації «кваліфікований робітник» та як обов'язкову форму організації навчання на третьому ступені під час одержання кваліфікації «молодший спеціаліст».

Приклад використання інноваційних форм організації навчання в Дніпропетровському центрі професійно-технічної освіти з поліграфії та інформаційних технологій показує, що учнівська науково-практична конференція може набути статусу навіть міжрегіонального і мати великий резонанс у цій галузі та серед науковців.

У зв'язку з принциповими економічними змінами в нашій державі та для вирішення актуальних потреб поліграфічної галузі, виникла потреба в проведенні науково-практичної учнівської конференції.

Історично склалось так, що п'ять існуючих поліграфічних професійно-технічних навчальних закладів представляють різні територіальні регіони держави. Вони знаходяться у промислових центрах, де швидкими темпами розвивається поліграфічна галузь. Саме з цієї причини випускники цих навчальних закладів повинні спілкуватись, переймати досвід один одного, вміти презентувати свою підготовку, проводити спільну науково-дослідну діяльність.

12 травня 2009 року в Дніпропетровському центрі професійно-технічної освіти з поліграфії та інформаційних технологій проведено першу міжрегіональну науково-практичну конференцію: «Формування інноваційної свідомості учнів ПТНЗ. Критерії до випускника ПТНЗ в умовах інформаційного суспільства».

Інформаційна підтримка конференції здійснювалась Головним управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації, шляхом включення заходу до обласної програми мас-медіа та Інститутом професійно-технічної освіти АПН України.

Для участі в конференції надійшло 25 доповідей від учнів чотирьох навчальних закладів: Дніпропетровського центру ПТО з поліграфії та інформаційних технологій, Ставропігійського професійного ліцею м. Львова, Київського вищого поліграфічного училища, Харківського поліграфічного професійного ліцею; 10 – від педагогічних працівників зазначених навчальних закладів. У роботі конференції взяли участь наукові працівники вищих навчальних закладів (Українського державного хіміко-технологічного університету та Дніпропетровського національного університету ім.Гончара), Головного управління освіти та науки облдержадміністрації, навчально-методичного центру ПТО в Дніпропетровській області, роботодавців регіону.

Тематика і зміст доповідей учнів, поданих для участі в конференції свідчили про актуальність проблеми формування інноваційної свідомості випускників ПТНЗ поліграфічного профілю, формування культурно-освітніх умов в інформаційному суспільстві, необхідність визначення професійних компетенцій, якими повинні володіти кваліфіковані робітники поліграфічного профілю з групи професій до друкарської підготовки й обробки зображення для якісного виконання своїх безпосередніх обов'язків і професійного зростання.

Учасники конференції зазначили, що основними факторами, які впливають на формування висококваліфікованого випускника ПТНЗ поліграфічного профілю є:

- соціально-економічні зміни у вимогах до підготовки сучасного фахівця, до яких належить демократизація, гуманізм, пріоритет особистості, професіоналізм, стандартизація;
- науково-технічний прогрес у видавничо-поліграфічній галузі, що характеризується інформатизацією, інтеграцією всіх поліграфічних процесів, «цифровою революцією», принциповими змінами поліграфічної техніки та технологій;
- структурні зміни в галузі: зростання кількості приватних підприємств, малі тиражі, структурна перебудова асортименту видавничо-поліграфічної продукції, диференційованість книжкового ринку;
- зміни ринку праці: ротація поколінь працівників, зміна вимог роботодавців;
- особливості змісту самої галузі: мистецтво книги, мистецтво графіки, шрифту та шрифтових композицій.

Представники поліграфічних підприємств (замовники кадрів) зазначали, що проблема підготовки висококваліфікованих робітників поліграфічного профілю стає ще більш актуальною у зв'язку з розвитком інформаційної та телекомунікаційної техніки, що спричинило виникнення в галузі нових інфраструктур, нетрадиційних способів діяльності, що відповідно ставить нові вимоги до підготовки фахівців.

Результати обговорення засвідчили, що в сучасних умовах, подолання кризи в суспільстві потрібно розпочинати з професійної освіти, як найбільш впливового чинника економічного розвитку. А вона, в свою чергу, має зосередити свої зусилля на виявленні, відборі, впровадженні виробничих інновацій у зміст освіти, підготовці висококласних фахівців нової формації. Також учнями та педагогічними працівниками ПТНЗ різних регіонів було зазначено, що в умовах інтенсивної глобалізації, прискорення науково-технічного прогресу наша країна приречена або відстати від передових країн назавжди, або повинна сформувати і реалізувати ефективну стратегію розвитку, орієнтовану на випередження.

Серед питань, що обговорювалися на конференції особливу увагу було приділено:

- теоретичним засадам інформаційного суспільства;
- історичним епохам розвитку людства в залежності від техніко-технологічного розвитку;
- ринковій економіці та ринку робочої сили – перевагам та недолікам;
- сутності процесів глобалізації;

- ринковим трансформаціям видавничо-поліграфічної галузі;
- ВПК в умовах інформаційного суспільства;
- кваліфікаційним вимогам до знань і вмінь учнів поліграфічного профілю;
- кадровому забезпеченню ВПК України;
- кількісному та порівняльному аналізу підготовки фахівців з поліграфії в Україні та Європейських країнах;
- виробленню нової моделі випускника ПТНЗ.

Науковцями було відзначено, що результати учнівських досліджень є такими, що можуть бути впроваджені в педагогічну практику процесу підготовки кваліфікованих робітників поліграфічної галузі.

Таким чином, зробимо третій висновок: фундаментальний навчальний матеріал для підготовки фахівців видавничо-поліграфічного профілю, який має соціокультурний зміст, що розкриває основи культури поліграфічного виробництва, вітчизняні та світові традиції друкарського мистецтва, інноваційні виробничі технології рекомендуємо вивчати застосовуючи форми організації навчання – конференції, семінари, практикуми. Саме ці форми відрізняються від інших підвищеною учнівською активністю, самостійністю, можливістю прояву всіх організаційних навичок. На таких заняттях учні мають можливість створити особисті освітні продукти і набувають навичок менеджменту та самопрезентації.

Література:

1. Жидецкий Ю.Ц., Пострілюний В.М., Литвин А.В. Концептуальні засади наступності при вкладанні професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін у ступеневій освіті/ Наукове видання. – Львів: Піраміда, 2001. – 35 с.
2. Жидецкий Ю.Ц. Теоретичні та методичні основи ступеневої професійної освіти фахівців поліграфічного профілю. Монографія/ За ред. С.У. Гончаренка – Львів: Видавництво Української академії друкарства, 2004. – 310 с.
3. Енциклопедія освіти/ Акад. Пед.наук України; головний редактор В.Г.Кремень. – К.: Хрінком Інтер, 2008. – 1040с.
4. Краевский В.В., Хуторской А.В. Основы обучения. Дидактика и методика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский цент «Академия», 2007. – 352 с.
5. Новиков А.М. Постиндустриальное образование. – М.- Издательство «Эгвес», 2008. – 136 с.
6. Скаун В.А. Организация и методика профессионального обучения: Учебное пособие. – М.: Форум: Инфра-М, 2007. – 336 с.
7. Стеткевич О. Інновації на уроках виробничого навчання: реалії та перспективи// Педагогіка і психологія професійної освіти// Науково-методичний журнал, - 2006. - № 1. – С. 49 – 56.
8. Устемиров К.У., Васильев И.Б., Девятярова Т.А. Методика обучения общетехническим и специальным дисциплинам. – Алматы: РАД и АЛ, 2006. – 304с.

Проаналізовано основні форм навчання в контексті їх впливу на формування професійних умінь та навичок. Показано переваги науково-практичної учнівської конференції, як інноваційної форми організації навчання, яка відповідає радикальним змінам в процесі підготовки висококваліфікованих робітників.

Ключові слова: форма навчання, форма організації навчання, форма організації виробничого навчання, конференція.

The basic types of forms of studies in the context of their influence on forming of professional abilities and skills are analysed. Advantages of scientific practical student's conference as an innovative form of organization of studies, which answers to radical changes in the process of highly skilled workers are showed.

Классифицировано основные формы обучения с точки зрения влияния их на формирование профессиональных умений и навыков. Раскрыто преимущество научно-практической ученической конференции, как инновационной формы организации обучения, которая отвечает процессам модернизации подготовки высококвалифицированных рабочих.